
Vážení kolegové a kolegyně z Česka

Vítáme v polských skalních oblastech české horolezce, proslulé svými dovednostmi a lezeckými technikami, zároveň znepokojují nás důležité právní a etické předpisy platné v Polsku, které stále častěji porušují čeští lezci. Týče se to zejména prvovýstupců, kteří vytvářejí nové cesty.

Zavázali jsme se oslovit všechny české horolezce s podmínkami, jak se chovat v polských lezeckých oblastech, proto prosíme o sdělení tohoto dopisu v české lezecké komunitě.

Skalní lezení v Polsku podléhá mnohým omezením, z nichž nejdůležitější jsou stanovena zákonem o ochraně přírody, který stanoví, že „V národních parcích a přírodních rezervacích je lezení zakázáno s výjimkou oblastí určených ředitelem národního parku a v přírodních rezervacích – regionálním ředitelem ochrany životního prostředí.“

I jiné formy ochrany přírody mají zákonná omezení, která musíme při našich lezeckých aktivitách dodržovat.

Za zmínku stojí, že více než 96 % polských lezeckých oblastí se nachází ve chráněných přírodních oblastech. Kromě ochrany přírody se však lezení v Polsku řídí i dalšími předpisy a opatřeními. Jejich porušování vede ke ztrátě důvěry v horolezce a uzavírání dalších oblastí.

Nejdůležitější dohoda platná pro všechny horolezce, prvovýstupce a osazovače jištění se týká jištění lezeckých cest, včetně těch nově otevřených.

Minimálním standardem je používat pouze jisticí body (kruhy, borháky) splňující normu EN 959, v konečném důsledku lepené kruhy a borháky s určenou lepicí maltou [několik kotev (nutně splňujících normu EN 959!) je považováno za dočasné během „prozkoumání“ cesty až do jejího dokončení].

Než začneme s označováním a pojišťováním nové lezecké cesty v Polsku, musíme provést následující kroky:

1. Ověřit stav ochrany a vlastnictví oblasti (Regionální ředitelství pro ochranu životního prostředí, Správy národních parků, Lesní správy, soukromí nebo institucionální vlastníci).

2. Je nutné se poradit se správcem dané oblasti a získat jeho souhlas s vyznačením a pojištěním nové cesty, jakož i informace o pravidlech a zvyklostech, které platí pro horolezce v dané oblasti. PZA nebo ÍSW NASZE SKAŁY vám rádi pomohou získat kontaktní informace na správce dané oblasti. V Polsku nemáme lokální vrcholové komise.

3. Vyčistěte oblast nad plánovanou cestou v celém jejím rozsahu od volných kamenů a suti.

4. Ve všech polských lezeckých oblastech je přísně zakázáno dělat umělé stupně a chyty nebo upravovat skalní útvary.

5. V blízkosti spár a tradičních cest jsou zřízeny ochranné zóny (zakazující umístění trvalých jisticích bodů), které je nutné lézt s vlastním jištěním.

6. Jisticí body nesmí být umísťovány na nevhodných místech (odstřelené bloky, dunivá skála, rozpadající se skála atd.).

7. Umístění jisticích bodů by mělo zajistit maximální bezpečnost v případě pádu (žádné borháky jako ocenění za vysoký morál). Jištění nemělo by dopustit pád na zem, římsu apod.

8. Na cestách, které jsou dodělané, ale dosud nebyly vylezené (tzv. projekty), by měla být v prvním kruhu umístěna smyčka, která v souladu s polskou lezeckou etikou jasně hlásí: „Lézt po této cestě není v této chvíli povoleno, autor má přednost.“

Někdy smyčka nebo například větvíčka v prvním kruhu naznačuje jiný problém (hnízdící ptáci, nebezpečná rozpadající se skála, odstřelený blok, roztržené nebo pohybující se kruhy atd.), ale vždy to znamená, že lezení v té cestě je zakázáno. Porušení tohoto pravidla je krajně neetické.

9. Na konci lezecké cesty, pod hranou nebo vrcholem skalního útvaru (chráněného teplomilnými trávami), by měl být umístěný štand s alespoň dvěma body (často propojenými), aby bylo možné po dokončení cesty slaňovat. Nepoužívají se u nás jednoduché slaňáky. Poznámka: spouštění lezce přímo z kruhu je přísně zakázáno. Spouštění je možné pouze po přidání karabiny/expresky, aby se lanem nepoškodil materiál kruhu na štandu. Doporučený způsob dosažení úpatí trasy je, aby se lezec provázel jisticím stanovištěm a samostatně slanil, poté si vyndal nezatížené lano.

10. Po zajištění nové lezecké cesty poskytněte místnímu správci oblasti a autorovi průvodce informace o ní (schéma, jištění, subjektivní hodnocení obtížnosti, stručný popis, fotografickou dokumentaci atd.).

U cest v krystalických horninách (žula, rula, atd.) je minimální délka borháků (o průměru alespoň 10 mm) 80 mm, v sedimentárních a některých metamorfovaných horninách (vápenec, mramor atd.) je to 100 mm a v pískovcových a břidlicových horninách je to nejméně 150 mm.

Mnoho českých horolezců v Polsku bohužel instaluje stavební kotvy, které nesplňují normu EN 959 a doporučení UIAA, což vede k jejich odstraňování na úkor polských horolezců a k právním problémům, včetně problémů s orgány ochrany přírody nebo vlastníky pozemků.

V Polsku leze několik set tisíc lidí, kteří jsou členy klubů Polského svazu alpinismu (ekvivalent Českého horolezeckého svazu), ale hlavní organizací zastupující skalní lezce je Lezecké hnutí NASZE SKAŁY (ekvivalent amerického Access Fund nebo německého IG Klettern).

Kontakt pro všechny záležitosti týkající se lezení v Polsku:

Polski Związek Alpinizmu (*Polský horolezecký svaz*) – ul. Mokotowska 24, 00-561 Warszawa (*Varšava*), tel. +48 504 002 610, e-mail: biuro@pza.org.pl

Inicjatywa Środowisk Wspinaczkowych (*Lezecká hnutí*) NASZE SKAŁY - ul. Mokotowska 24, 00-561 WARSZAWA (*Varšava*), tel: +48 662 149 400, email: wlodek@life.pl nebo dyrektor@naszeskaly.pl nebo wlodzimierz.porebski@pza.org.pl

Hore zdar!

Włodzimierz Porębski – IŚW NASZE SKAŁY, PZA

